

Klub Przyrodników

ul. 1 Maja 22, 66-200-Świebodzin
Konto: BZ WBK SA o/Świebodzin nr 28 1090 1593 0000 0001 0243 0645
tel./fax 068 3828236, e-mail: kp@kp.org.pl, <http://www.kp.org.pl>

Świebodzin, 22 czerwca 2015 r.

**Krajowy Zarząd
Gospodarki Wodnej
Warszawa**

Dotyczy: projekt Planu Zarządzania Ryzykiem Powodziowym dla RW Górnej Wisły

W związku z projektem PZRP dla Regionu Wodnego Górnej Wisły, przedstawiam następujące uwagi:

1. Zgodnie z wymogami Ramowej Dyrektywy Wodnej, PZRP sporządza się na podstawie map zagrożenia i ryzyka powodziowego. Mapy te muszą być sporządzone wg jednolitej metodyki przed rozpoczęciem prac nad PZRP i podane do publicznej wiadomości.

Wymagane dyrektywą podejście do sporządzania PZRP to podejście *up-down*, polegające na identyfikacji i priorytetyzacji problemów na podstawie map ryzyka powodziowego, a następnie na poszukiwaniu rozwiązań tych problemów, zaczynając od problemów najbardziej priorytetowych.

W przedstawionym do konsultacji projekcie PZRP dominuje tymczasem inne podejście, polegające na identyfikacji ryzyka powodziowego nie wg jednolitej metodyki map ryzyka, ale przede wszystkim na podstawie:

- dawniejszego, anulowanego ze względu na niezgodność z wymogami prawa środowiskowego UE, Programu Ochrony przed Powodzią w dorzeczu Górnej Wisły;
- ankiet dostarczanych przez interesariuszy.

Takie informacje o ryzyku powodziowym są jednak niejednolite metodycznie, co uniemożliwia prawidłową priorytetyzację problemów. Ocena ryzyka w skali gmin „metodą ankietową” jest odmienna niż ocena na podstawie map ryzyka (por. Ryc. 8 i 9 w tekście projektu planu).

2. Zamiast identyfikacji, na podstawie map ryzyka powodziowego, priorytetowych obszarów problemowych, a następnie poszukiwania dla tych obszarów rozwiązań za pomocą środków nietechnicznych i technicznych, w PZRP dla RW Górnej Wisły z góry przyjęto przyjęto, jak się wydaje, programy inwestycyjne na podstawie zamierzeń inwestycyjnych zgłoszonych przez różne podmioty.

W tekście planu wspomniano wprawdzie o analizach ryzyka w siatce heksagonów i zestawiono tabelarycznie obszary problemowe, ale w przedstawionym do konsultacji

materiale nie ma „kart obszarów problemowych” które zawierałyby mapy heksagonów, opisywałyby bliżej problem i przedstawiałyby oraz uzasadniałyby rekomendowane rozwiązanie każdego problemu wraz z możliwymi rozwiązaniami alternatywnymi.

W konsekwencji w PZRP nie znajdujemy uzasadnienia, dlaczego optymalne zarządzanie ryzykiem powodziowym w tym regionie wodnym wymaga zastosowania akurat takich środków. W szczególności nie znajdujemy argumentacji, która przekonywałaby, że konieczne jest zastosowanie środków technicznych, w tym także środków znacząco negatywnie oddziałujących na środowisko. Znajdujemy natomiast, długie listy inwestycji „przewidywanych do realizacji”, zarówno na bieżący jak i na kolejny okres planistyczny.

Ponieważ w PZRP dla tego regionu wodnego, odmiennie niż w pozostałych PZRP w Polsce, nie przedstawiono w ogóle informacji w układzie *problem – rekomendowane rozwiązanie*, nie ma w ogóle możliwości, by ocenić argumenty przemawiające za realizacją zestawionych w tych tabelach inwestycji.

3. Prawidłowe wydaje się deklarowane w rozdz. 12.2.2 podejście, polegające na preferowaniu zbiorników suchych, a nie „zbiorników wielofunkcyjnych”, ze względu na mniejsze oddziaływanie na środowisko, a większą rezerwę powodziową. Słusznie też przyjęto, że nie powinny być preferowane działania polegające na pogłębianiu koryt rzek.

Priorytety te należałoby jednak odzwierciedlić w zestawieniu priorytetów w Tab. 27, a także w odpowiednich zestawieniach priorytetów w kartach poszczególnych zlewni.

Z list inwestycji nie wynika jednak jasno, że wszystkie zbiorniki zaproponowane bardzo licznie, np. z w zlewni Soły i Dunajca, to zbiorniki suche. Przeciwnie, wydaje się, że na liście proponowanych inwestycji ukrywają się także zbiorniki „wielofunkcyjne”, i to na niektórych rzekach, np. na Dunajcu, projektowane na masową skalę.

Interesujące i być może korzystne środowiskowo rozwiązanie stanowić może kompleks polderów proponowanych nad Wisłą powyżej Krakowa oraz między ujściem Dunajca a Sandomierzem.

4. Na liście proponowanych inwestycji znajdują się pozycje budzące istotne kontrowersje, np.:

- *Przywrócenie parametrów drogi wodnej Górnej Wisły* – nie wiadomo, co ma wspólnego z ryzykiem powodziowym?
- *„Udrożnienia koryt cieków”, „odbudowy cieków”, „usuwanie szkod powodziowych na ciekach”, „umocnienie skarpy przez stabilizację dna rzek”, „zabezpieczenie powodziowe doliny cieków”, „kształtowanie koryta Dunajca”* – co w praktyce oznacza najprawdopodobniej działania regulacyjne na ciekach, mimo deklarowanego niskiego priorytetu dla działań tego typu;
- *„Zbiornik wodny na Dunajcu” w km 39+000 za 700 mln zł; „zbiorniki Gotkowice, Boczów, Tylmanowa, Gierowa, Olszyny Zakliczyn, Melsztyn na Dunajcu”* w większości o kosztach budowy 250 mln zł/zbiornik, co sugeruje wręcz zamiar kaskadyzacji rzeki – chronionej przecież jako rzeczny obszar Natura 2000! Zapisano także zamiar budowy 2 dalszych zbiorników na Czarnym Dunajcu (również wbrew ochronie tej rzeki jako rzeczno-obszaru Natura 2000 oraz zamiar *„przygotowania inwestycji 24 zbiorników w zlewni Dunajca”* „budowę zbiorników Ochotnica, Kamiénica, Obidza, Milik, Izwór, Słupne, Grywałd I, Grywałd II”, „Zbiornik na rzece Kamiénica Nawojowska” za 155 mln zł;
- *„Budowa zbiornika Grybów na rzece Biała Tarnowska”* za 60 mln zł (rzeka chroniona jako obszar Natura 2000, właśnie objęta projektem renaturyzacji wdrażanym m. in. przez RZGW w Krakowie);

- „Odbudowa koryta potoku Białka” – czyli ingerencja w najlepiej w Polsce wykształconą rzekę kamieńcową, chronioną jako obszar Natura 2000;
- „Poprawa parametrów hydraulicznych międzywala w rejonie Sandomierza” – pod tą nazwą może kryć się masowa wycinka zadrzewień łęgowych, także w obszarach chronionej przyrody;
- „Budowa zbiorników retencyjnych Przybynów, Smyków, Wólka Żabna, Duraczów, Brzoźówka” – pierwszy z nich ma mieć powierzchnię zalewu 260 ha! „Budowa zbiornika wodnego Malice” (80 ha!);
- „Budowa zbiorników Sól Rozтока, Rajcza Dolna, Złatna, Kameszница Bystra, Cichy, Leśna, Przyborów Koszarawa, Świnna Koszarawa, Sopotnia, Glinny, Krzyżówka w dorzeczu Soły” (brak danych o charakterze i parametrach zbiorników);
- „Budowa zbiornika retencyjnego Brodziaki na Czarnej Ładzie” (wbrew deklaracjom, chodzi o zbiornik tzw. wielofunkcyjny, który zalałby naturalny odcinek doliny rzecznej i jest ewidentnie niezgodny z celami środowiskowym dla obszarów Natura 2000 w Puszczy Solskiej).

W niektórych zlewniach, np. Soły, Dunajca, Sanu, bardzo licznie proponuje się nowe zbiorniki retencyjne, bez deklaracji że chodzi o zbiorniki suche. Taka skala budowy zbiorników, choćby nawet suchych, oznaczałaby bardzo poważne oddziaływanie na środowisko.

Na masową skalę zaplanowano budowę wałów. Mimo że generalnie jest to korzystniejszy sposób ochrony przed powodzią, niż regulacje rzek i budowa „wielofunkcyjnych” zbiorników, proponowana skala tych przedsięwzięć generuje wysokie ryzyko negatywnego oddziaływania przynajmniej niektórych z nich na środowisko i obszary chronione, w tym odcięcia od zalewów naturalnych terenów zalewowych.

5. Na liście proponowanych inwestycji znajdują się też pozycje zupełnie niemożliwe do oceny na podstawie ich nazwy (a innych informacji nie podano), np. „Zestaw działań inwestycyjnych dla jednostki zadaniowej Z04 wynikających z analizy programu inwestycyjnego dla zlewni rzeki Nidy” lub „Zestaw działań inwestycyjnych WP++”.
6. W konsekwencji, pomimo pozytywnej oceny niektórych deklaracji zapisanych w planie, jak również niektórych elementów zastosowanego podejścia, nie widzimy możliwości rzeczowej konsultacji tego PZRP, ponieważ nie przedstawiono w nim żadnego uzasadnienia wobec zaproponowanej listy inwestycji, a nawet nie przedstawiono informacji, które umożliwiłyby choćby wstępną ocenę tych inwestycji. Zastrzegamy, że dalsze uwagi złożymy po uzyskaniu takich informacji.

Ujęcie inwestycji na „liście inwestycji” w tym planie nie może w żadnym razie być obecnie uznane za przesłankę „nadzędnego interesu społecznego” na użytek aktualizacji planu gospodarowania wodami w dorzeczu Wisły.

z poważaniem